

TÁC PHONG CỦA GIẢNG VIÊN TRƯỜNG CHÍNH TRỊ

Người viết: Lê Hữu Dũng

Đơn vị: Khoa Nhà nước và pháp luật

Các Marx khẳng định: “ Bản chất con người không phải cái trừu tượng, cố hữu trong tính hiện thực của nó, bản chất con người là tổng hòa các mối quan hệ xã hội”. Cái biểu hiện ra các mối quan hệ xã hội chính là nhân cách, nhân phẩm của mỗi con người trong đó đối với nghề giáo thì đó là thước đo quan trọng nhất, bởi vì nhân cách mẫu mực của người thầy giáo có tác dụng thuyết phục, giáo dục mạnh mẽ tới học sinh hơn mọi lời giáo huấn hoa mỹ, hơn mọi hình thức trừng phạt nghiêm khắc. Người giáo viên khi đứng trên bục giảng phải đối diện trước hàng trăm con mắt dõi theo từng cử chỉ, hành động, lời nói của mình, cho nên, hình ảnh của người giáo viên luôn là tấm gương sáng cho các thế hệ học sinh noi theo. Qua bao thế hệ, nhà giáo vẫn luôn được coi trọng và được xem là nghề cao quý nhất trong các nghề cao quý vì nhân cách nhà giáo luôn tượng trưng cho những gì chuẩn mực nhất của xã hội. Cùng với sự phát triển của xã hội, cũng có nhiều thay đổi trong nghề dạy học, tuy nhiên đổi mới không có nghĩa là phủ nhận giá trị giáo dục truyền thống. Nghề dạy học vẫn được tôn vinh và vị thế người thầy vẫn được khẳng định trong xã hội hiện đại.

Trong môi trường sư phạm của Trường Chính trị với đặc thù là đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, đảng viên trong hệ thống chính trị của tỉnh cho nên người giảng viên Trường Chính trị phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức trong sáng, có năng lực chuyên môn để truyền tải lý luận, thực tiễn về đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đến với học viên để những học viên của Trường sau khi hoàn thành khoá học trở thành những cán bộ vừa “hồng” vừa “chuyên” như lời Bác Hồ đã dạy. Để đạt được điều đó cũng như để có một giờ học hiệu quả, ngoài kiến thức chuyên môn thì một trong những yếu tố hết sức quan trọng mà người giảng viên cần thể hiện tốt đó là tác phong trên lớp học. Hành vi, cử chỉ, thái độ, tình cảm của giảng viên trên bục giảng không thể tùy tiện mà phải tuân thủ những nguyên tắc sư phạm, cần phải được rèn luyện bằng kỹ năng, kỹ xảo. Tác phong của người giảng viên trên lớp là phong cách của mọi hành vi, cử chỉ, nét mặt cùng trang phục phù hợp trong quá trình giảng dạy, đó là sự phối hợp hợp lý khoa học giữa những thao tác tay, chân, nét mặt điệu bộ. Để có tác phong chuẩn mực và mô

phạm, người giảng viên cũng cần phải học tập, rèn luyện theo những nguyên tắc cơ bản như:

Chuẩn bị trang phục công sở: sạch, đẹp, lịch sự, gọn gàng, không quá cầu kỳ, luộm thuộm; chào nhau khi vào lớp: là một hành động không chỉ mang ý nghĩa thể hiện văn hóa trong giao tiếp, ứng xử tôn trọng lẫn nhau mà còn hướng cả lớp vào tư thế chuẩn bị cho một buổi học. Khi kết thúc buổi học cũng vậy, học viên đứng dậy chào cũng thể hiện tình cảm tôn sư trọng đạo, người giảng viên cúi đầu chào cũng ngầm như một lời cảm ơn tới tập thể lớp đã nghiêm túc, phối hợp cho buổi học thành công tốt đẹp; hành vi, nét mặt, cử chỉ, điệu bộ: Khi giảng viên ngồi: phải ngay ngắn, không gác chân lên ghế, không khoác tay ra sau thành ghế, không ngồi lên bàn giáo viên hoặc bàn của học viên. Khi giảng viên đứng: tư thế phải đàng hoàng, nghiêm chỉnh, không đứng dạng chân, không đứng một chân trên bục giảng một chân dưới sàn lớp học. Khi giảng viên đi: dáng phải ung dung, thong thả, bước chân nhẹ nhàng, không vội vã, đầu không cúi gằm xuống đất. Với những tình huống cần thiết như hỏi đáp, thảo luận thì giảng viên đi lại để có sự phối hợp làm việc với học viên, còn khi không cần thiết thì tránh đi lại nhiều trong lớp. Dù ngồi, đứng hay đi lại trên lớp thì người giảng viên cũng cần chú ý bao quát lớp, không ngồi suốt tiết học, buổi học.

Giảng viên phải biết phối hợp sử dụng cánh tay, bàn tay, ngón tay với nét mặt, điệu bộ để biểu đạt, truyền cảm; mặt không biểu lộ cảm xúc quá mạnh, tay không nên vung vút quá đà. Việc sử dụng có hiệu quả các động tác, tư thế sẽ giúp cho người giảng viên truyền tải kiến thức đến với học viên một cách hiệu quả nhất. Cử chỉ, điệu bộ không vội vàng, luống cuống, không quá điệu đà; ánh mắt cần bao quát, tập trung vào học viên không nhìn ra ngoài hoặc xa xăm mơ mộng; biết lắng nghe các ý kiến phản hồi, tạo điều kiện cho học viên được đưa ra ý kiến trao đổi một cách tích cực, chủ động. Nét mặt của giảng viên là một yếu tố hết sức quan trọng tác động trực tiếp đến tâm lý, tình cảm của học viên. Vì vậy người giảng viên cũng phải thể hiện nét mặt cởi mở, nhiệt tình khi giảng bài. Khi khen học viên thì nét mặt phải rạng rỡ, phấn khởi. Khi nhận xét đánh giá học viên phải nét mặt phải nghiêm nghị. Không nên vồn vã quá làm học viên lúng túng hoặc suồng sã quá làm học viên khinh nhờn.

Việc thể hiện tác phong của người giảng viên khi đứng lớp tùy thuộc vào phong cách, trình độ văn hóa giao tiếp và kinh nghiệm ứng xử của từng giảng viên, phụ thuộc vào nội dung của từng môn học, phần học và các tình huống sư

phạm diễn ra trên lớp. Vì vậy người giảng viên cũng cần phải rèn luyện, cập nhật kiến thức và vận dụng sáng tạo phù hợp với các đối tượng học viên ở các lớp đào tạo, bồi dưỡng cho phù hợp. Tác phong là một yếu tố quan trọng giúp tạo nên phong cách của người giảng viên. Tác phong của người giảng viên có ảnh hưởng trước tiên đến thái độ ứng xử của học viên trong học tập trong đó bao gồm ứng xử giữa người học với người học cũng như giữa người học với chính giảng viên của mình. Tác phong của giảng viên có ảnh hưởng trực tiếp đến bầu không khí của lớp học. Khi người giảng viên có tác phong đúng mực, cởi mở, thân thiện sẽ tạo ra một bầu không khí thoải mái, dễ chịu trong lớp học. Điều này giúp cho việc học tập trở nên hứng thú, nhẹ nhàng hơn từ đó khả năng thành công của bài giảng cao hơn. Để có tác phong đúng mực, đáp ứng những mong đợi của học viên, người giảng viên cần: trang phục gọn gàng, lịch sự; đến lớp đúng giờ hoặc trước 5-10 phút; chuẩn bị bài giảng chu đáo về nội dung, phương pháp, phương tiện; nét mặt tươi tắn, ánh mắt cử chỉ thân thiện, ân cần; tự tin nhưng khiêm tốn; có niềm tin vào người học và khả năng của họ; kiên nhẫn và có kỹ năng lắng nghe; tôn trọng ý kiến của học viên, không áp đặt; khả năng bao quát lớp học tốt; dáng đứng, tư thế đĩnh đạc, di chuyển trong lớp hợp lý; ngôn từ chính xác chuẩn mực. Đồng thời giảng viên cũng nên tránh những điều ảnh hưởng không tốt đến tác phong của mình như: đến lớp muộn giờ, trang phục luộm thuộm; khua tay, chỉ trỏ không đúng lúc, đúng chỗ, đút tay vào túi áo, túi quần trong khi giảng; thái độ lạnh lùng, kiêu ngạo, xa cách; ánh mắt vô cảm hoặc chỉ nhìn vào một phía; đứng quá gần, quá lâu bên người học, cử chỉ thân mật quá mức (khoác tay, vỗ vai người học ...); nghe và nói chuyện điện thoại trên lớp; nói quá nhiều về bản thân; nói lấp, nói ngọng, nói quá nhanh, quá nhỏ; nói xấu đồng nghiệp, lãnh đạo; cung cấp những thông tin chưa được kiểm chứng ...

Phát huy truyền thống tốt đẹp của nghề giáo, nhiều thế hệ giảng viên Trường Chính trị đã thể hiện tốt tác phong của người giảng viên khi đứng trên bục giảng đúng như câu nói: người thầy chỉ có thể dạy những giá trị mà chính thầy là hiện thân. Thực tế cho thấy, tác phong của người giảng viên Trường

Chính trị được hình thành và ngày càng hoàn thiện tốt hơn thông qua quá trình học tập, rèn luyện và đặc biệt là thông qua các lần giảng bài trên lớp. Từ tác phong mô phạm của nhà giáo đã có nhiều hình ảnh của giảng viên để lại dấu ấn tốt đẹp cho học viên đến tham gia học tập. Tuy nhiên, cũng không phải không còn những giảng viên với tác phong còn thiếu mô phạm đã để lại ấn tượng chưa tốt trong lòng học viên, ảnh hưởng đến uy tín nghề nghiệp, uy tín của Nhà trường. Có thể nói, sự thành đạt trong sự nghiệp của người giảng viên ngoài trí tuệ, tâm huyết, lòng yêu nghề thì tác phong cũng là một yếu tố không thể thiếu. Vì vậy, người giảng viên có trình độ chuyên môn, giỏi về phương pháp, mẫu mực trong tác phong sẽ là những người thành công trong sự nghiệp, có được tình cảm tốt đẹp từ phía học viên, làm cho họ cảm phục, tin tưởng từ đó tiếp tục khẳng định được vị trí, vai trò quan trọng của người giảng viên Trường Chính trị tỉnh trong thời kỳ hiện nay.